

Szkoła Podstawowa
im. Tadeusza Kościuszki w Połańcu

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO

Ustalenia ogólne

- **Uczeń ma prawo dwa razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do bieżącej lekcji języka polskiego.**
- **Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się:** brak zeszytu, brak pracy domowej, brak przygotowania do bieżącej odpowiedzi ustnej oraz brak niezbędnych pomocy (np. podręcznika, tekstu omawianej lektury).
- Zgłoszenie faktu nieprzygotowania, bez podania przyczyny, nie może mieć miejsca na zajęciach, na których odbywają się zapowiedziane kartkówki i sprawdziany.
- Nie można zgłaszać faktu nieprzeczytania lektury, gdyż termin jej omawiania był ustalony wcześniej.
- Nieprzygotowanie nie usprawiedliwia również braku zadanej kilka dni wcześniej pracy pisemnej bądź zapowiedzianej wcześniej niż w dniu poprzednim recytacji.
- Fakt nieprzygotowania należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji, w trakcie sprawdzania listy obecności.
- Każde kolejne usprawiedliwione nieprzygotowanie może wynikać jedynie z dłuższej nieobecności ucznia w szkole, poświadczonej przez rodziców/prawnych opiekunów.
- Wykorzystanie limitu nieprzygotowań jest równoznaczne z wpisaniem oceny niedostatecznej do dziennika w sytuacji, gdy uczeń po raz kolejny zgłasza fakt nieprzygotowania.

Ocenie podlegają

1. Odpowiedzi ustne

- odpowiedzi sprawdzające poziom wiedzy i umiejętności z ostatniej lekcji (z nauki o języku i literatury),
- odpowiedzi z trzech ostatnich lekcji lub z całości zakresu ostatnio omawianej lektury,
- odpowiedzi powtórzeniowe z więcej niż trzech lekcji (zapowiedziane),
- samodzielne przygotowanie do lekcji w oparciu o dostępne materiały źródłowe (słowniki, prasę, radio, telewizję, Internet itp.),
- praca z dłuższym tekstem literackim podczas lekcji,
- aktywność (praca w grupach, samodzielne refleksje i wnioski ucznia podczas lekcji, krótkie odpowiedzi w toku lekcji),
- recytacje i krótkie formy dramatyczne, inscenizacje wymagające dłuższego czasu na przygotowanie.

2. Prace pisemne

- prace domowe (wypracowania, ćwiczenia literackie, językowe, ortograficzne, prace stylistyczne wykonane w oparciu o poprzednią lekcję),
- praca w grupach (wypowiedzi pisemne),
- prace plastyczne i redakcyjne wynikające z omówionych tematów lekcyjnych,
- różne formy wypowiedzi pisemnej opracowane samodzielnie, np. w oparciu o aktualne wydarzenia ze środowiska szkolnego, z regionu lub kraju.

Przy każdorazowej poprawie prac pisemnych jest uwzględniana ocena estetyki prowadzenia zeszytów.

3. Prace klasowe, sprawdziany, testy

Zalicza się do nich: wypracowania klasowe, testy i sprawdziany zbudowane z zadań otwartych i/lub zamkniętych (literatura, teoria literatury, kultura, nauka o języku, ortografia, czytanie ze zrozumieniem), dyktanda.

- prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem,
- nauczyciel ma prawo do niepodawania terminu sprawdzianu, jeśli uczniowie dezorganizują proces oceny osiągnięć przez absencję,

- uczeń może pisać sprawdzian w innym terminie niż cała klasa tylko z powodu dłuższej choroby, poświadczonej przez rodziców lub opiekunów, w terminie ustalonym przez nauczyciela; po tym terminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- w sytuacjach uzasadnionych nauczyciel może zwolnić ucznia z zaliczania zaległego sprawdzianu,
- w ciągu jednego tygodnia uczeń nie może mieć więcej niż jedną pracę klasową z języka polskiego,
- w ciągu tygodnia uczeń może mieć trzy prace klasowe z różnych przedmiotów nauczania, w ciągu jednego dnia tylko jedną pracę klasową,
- sprawdzone prace pisemne z języka polskiego uczeń otrzymuje w okresie dwóch tygodni od daty pisania danej pracy,
- nauczyciel przechowuje prace uczniów przez jeden rok i udostępnia na każdą prośbę rodziców lub władz oświatowych (na terenie szkoły),
- ocena pracy klasowej jest ustalana zgodnie ze skalą ocen zapisaną w wewnątrzszkolonych zasadach oceniania,
- ocena z wypracowania klasowego sprawdza umiejętności stylistyczne, którymi uczeń winien się wykazać na bieżąco, zatem nie podlega poprawie,
- ze względu na specyfikę sprawdzanych umiejętności ortograficznych ocena z dyktanda nie może być poprawiana,
- poprawie nie podlega również ocena z testu sprawdzającego umiejętność czytania ze zrozumieniem, gdyż jest to czynność jednorazowa w odniesieniu do konkretnego tekstu źródłowego,
- uczeń ma możliwość poprawiania oceny ze sprawdzianu wiedzowego w terminie ustalonym przez nauczyciela, nie później jednak niż dwa tygodnie od dnia oddania ocenionego sprawdzianu (poziom sprawdzanej wiedzy i umiejętności pozostaje ten sam),
- ucieczka ucznia ze sprawdzianu i kartkówki traktowana jest jako odmowa odpowiedzi w formie pisemnej i jest równoznaczna z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.

Kryteria oceny wypowiedzi ustnych

WYMAGANIA				
KONIECZNE <i>(dopuszczający)</i>	PODSTAWOWE <i>(dostateczny)</i>	ROZSZERZAJĄCE <i>(dobry)</i>	DOPEŁNIAJĄCE <i>(bardzo dobry)</i>	WYKRACZAJĄCE <i>(celujący)</i>
UCZEŃ:				
-wypowiada się krótko, chaotycznie,	-wypowiada się, starając się zachować wymaganą formę wypowiedzi,	-wypowiedzi ustne dotyczą zadawanych pytań, poleceń,	-swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi,	- samodzielnie i twórczo podejmuje każdy temat
-ma problemy z odpowiedzią na temat,	-mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień,	-mówi na temat,	-mówi na temat, wyczerpująco,	- biegle wykorzystuje poznane na lekcjach treści programowe, wzbogacając je o własne poszerzenia wiedzy
-nie panuje nad potokiem składniowym,	-zachowuje poprawny szyk wyrazów, występują błędy składniowe,	-popelnia nieliczne błędy składniowe,	-buduje zdania poprawne pod względem składniowym,	-stosuje różne wypowiedzenia, dostosowując je do sytuacji mówienia,
-nie dysponuje dużym zasobem słownictwa,	-dobierając słowa, stara się uniknąć powtórzeń,	-mówi płynnie, bez powtórzeń,	-mówi płynnie, ciekawie, dobierając zróżnicowane słownictwo stosowne do tematu,	-mówi w sposób oryginalny, ciekawy, przemyślany,
-używa języka odbiegającego od norm,	-stara się rozwijać umiejętności językowe,	-dba o kulturę słowa,	- świadomie rozwija swe umiejętności językowe,	
-mówi niewyraźnie, cicho, w sposób niezrozumiały dla odbiorcy	-stara się mówić tak, by nawiązać kontakt z odbiorcą	-mówi głośno, wyraźnie, nawiązuje kontakt z odbiorcą	-mówi głośno, wyraźnie, z odpowiednią intonacją, barwą głosu, właściwym tempem	-potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia

Ogólne kryteria oceny prac pisemnych

WYMAGANIA				
KONIECZNE (2)	PODSTAWOWE (3)	ROZSZERZAJĄCE (4)	DOPEŁNIAJĄCE (5)	WYKRACZAJĄCE (6)
UCZEŃ:				
-stara się zachować formę,	-redaguje wypowiedź zachowując formę, ale nie występują wszystkie elementy,	-redaguje wypowiedź, zachowując formę,	-swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi,	-sprawnie, świadomie redaguje różne formy wypowiedzi, potrafi je łączyć (w zależności od potrzeb),
-praca zbliżona do wymaganego tematu,	-praca na temat, lecz ujęty został powierzchownie, zostały ujęte najważniejsze zagadnienia,	-praca na temat, ale nie całkiem została wyczerpana,	-wyczerpał temat, zna zagadnienie, swobodnie się porusza po omawianych zagadnieniach,	-wykorzystał wyczerpująco wiadomości programu, ewentualnie wykazał się znajomością zagadnień dodatkowych,
-tworzy prace odtwórczą,	-posługuje się planem, słownictwem poznanym podczas lekcji, redaguje prace w dużej mierze odtwórcze,	-redaguje prace twórcze, samodzielne, ale nieoryginalne, zgodne z przyjętym schematem, sposobem interpretowania (ujęcia) tematu,	-samodzielnie redaguje prace przemyślane, twórcze, oryginalne, zawierające własne spojrzenie na dany temat,	-redaguje prace ciekawe, oryginalne, twórcze, pomysłowe, nieszablonowe, o odmiennym od ogólnie przyjętego spojrzeniu,
-zdania są krótkie, zawierają liczne błędy składniowe,	-posługuje się zdaniami krótkimi, często występują błędy składniowe, ale zachowana jest logika wypowiedzi,	-stosuje wypowiedzenia pojedyncze i złożone, występują nieliczne błędy składniowe,	-w zależności od potrzeb buduje wypowiedzenia krótkie, treściwe lub bogate, nasycone określeniami, słownictwem najlepiej oddającym poruszany temat, zachowana jest poprawna składnia,	-posługuje się różnego typu wypowiedzeniami, stosuje wyrazy, wyrażenia i zwroty wzbogacające wypowiedź,
-nie panuje nad potokiem	-eliminuje potok składniowy,	-unika powtórzeń,	-świadomie buduje wypowiedzenia, unika	

WYMAGANIA				
KONIECZNE	PODSTAWOWE	ROZSZERZAJĄCE	DOPEŁNIAJĄCE	WYKRACZAJĄCE
(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
UCZEŃ:				
składniowym charakterystycznym dla języka mówionego,			powtórzeń, błędów składniowych,	
-poprawnie zapisuje dialog, ma kłopoty z wprowadzeniem dialogu w tekst ciągły,	-wprowadza dialog w tekst ciągły, nie zawsze stosuje poprawną interpunkcję,	-stosując dialog, powtarza wyrazy (czasowniki) wprowadzające dialog,	-poprawnie zapisuje dialog i wprowadza go w tekst ciągły, zachowuje właściwą interpunkcję, potrafi przedstawić sytuację, w której toczy się dialog,	-tworzy ciekawy, dowcipny dialog, swobodnie wprowadza go w różne formy wypowiedzi w zależności od intencji,
-ma problemy z dobraniem cytatu, z wprowadzeniem podanego cytatu w tekst ciągły,	-podany cytat wprowadza w tekst ciągły,	-dobiera cytaty,	--cytaty dobierane są właściwie, zachowana jest poprawna interpunkcja dotycząca wprowadzania cytatu,	-dobiera ciekawe, oryginalne cytaty
-popelnia liczne błędy interpunkcyjne,	-stosuje poprawną interpunkcję w wypowiedzeniach pojedynczych,	-stosuje poprawną interpunkcję w wypowiedzeniach złożonych,	-stosuje poprawną interpunkcję w wypowiedzeniach różnego typu	
-ma kłopoty z zachowaniem poprawnej pisowni,	-poprawnie zapisuje wyrazy poznawane i ćwiczone podczas lekcji,	-popelnia nieliczne błędy ortograficzne,	-zachowuje poprawną ortografię, świadomie kontroluje pisownię wyrazów, samodzielnie korzysta ze słownika ortograficznego w niepewnych sytuacjach,	-pisze poprawnie wyrazy, wyrażenia i zwroty właśnie poznane lub będące wyjątkami

Sposób wystawiania ocen z prac pisemnych ocenianych w skali punktowej

celujący	cel.	6	100%
bardzo dobry	bdb.	5	99% – 85%
dobry	db.	4	84% – 70%
dostateczny	dst.	3	69% – 50%
dopuszczający	dop.	2	49% – 30%
niedostateczny	ndst.	1	29% – 0%

Sposób wystawiania ocen z prac pisemnych ocenianych w skali punktowej dla uczniów mających obniżone kryteria oceniania

celujący	cel.	6	100% - 90%
bardzo dobry	bdb.	5	89% - 71%
dobry	db.	4	70% - 55%
dostateczny	dst.	3	54% - 40%
dopuszczający	dop.	2	39% - 20%
niedostateczny	ndst.	1	19% - 0%

Oceny bieżące (częstkowe) powinny być zapisywane liczbami całkowitymi.
Nie dopuszcza się rozszerzenia skali ocen przez stosowanie plusów i minusów.

Ocena wypowiedzi pisemnych (wypracowań)

I. Treść i forma : 0 – 8 p.

▪ zrozumienie tematu	1 p.
▪ dostosowanie wypowiedzi do formy narzuconej w temacie	1 p.
▪ konsekwentna realizacja formy wypowiedzi	1 p.
▪ właściwy dobór materiału rzeczowego	2 p.
▪ poprawność wypowiedzi pod względem rzeczowym	1 p.
▪ oryginalność sądów	2 p.

II. Kompozycja : 0 – 3 p.

▪ spójność wypowiedzi	1 p.
▪ układ graficzny (trójdzielność, akapity)	1 p.
▪ logiczne uporządkowanie (nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia)	1 p.

III. Język i styl : 0 – 5 p.

- (dopuszczalne trzy błędy niezależnie od kategorii)

3 bł. = 3 p.

4 bł. = 2 p.

5 bł. = 1 p.

6 bł. = 0 p.

- bogactwo języka: 2 p.

IV. Ortografia : 0 – 1 p.

0 – 2 błędy = 1 p.

powyżej 2 błędów = 0 p.

Dyslektycy: 0 – 4 błędy = 1 p.

powyżej 4 błędów = 0 p.

V. Interpunkcja : 0 – 1 p.

0 – 2 błędy = 1 p.

powyżej 2 błędów = 0 p.

Dyslektycy: 0 – 3 błędy = 1 p.

powyżej 3 błędów = 0 p.

- Punktów nie przyznaje się, jeśli praca jest zbyt krótka: II, III, IV, V.
- Objętość pracy jest uzależniona od formy wypowiedzi i wskazówek nauczyciela.
- Punktów nie przyznaje się, jeśli praca jest niezgodna z tematem i formą: I.

UCZNIOWIE O ZANIŻONYCH WYMAGANIACH

18 pkt. = celujący

17 – 16 pkt. = bardzo dobry

15 – 13 pkt. = dobry

12 – 9 pkt. = dostateczny

8 – 6 pkt. = dopuszczający

5 – 0 pkt. = niedostateczny

18 – 17 pkt. = celujący

16 – 13 pkt. = bardzo dobry

12 – 10 pkt. = dobry

9 – 8 pkt. = dostateczny

7 – 4 pkt. = dopuszczający

3 – 0 pkt. = niedostateczny

KRYTERIA OCENY DYKTAND

4 punkty karne:

- niepoprawny zapis wyrazów z: **u, ó, ź, rz, ch, h**,
- niewłaściwe użycie wielkiej litery.

2 punkty karne:

- błędy w zapisie **ą, ę** w formach czasowników,
- błędy w zapisie **zmiękczeń**,
- błędy w zapisie połączeń: **- en, -em, - on, - om**,
- błędy w pisowni **wyrażeń przyimkowych**,
- błędy w pisowni **nie** z różnymi częściami mowy,
- błędy w pisowni cząstek: **- bym, -byś, - by**,
- błędy w pisowni **i, j**.

1 punkt karny:

- niewłaściwy zapis **ą, ę** w zakończeniach rzeczowników,
- pomyłka,
- błędy fonetyczne,
- nieprawidłowe przenoszenie wyrazów,
- błędy w pisowni zakończeń bezokoliczników,
- błędy interpunkcyjne

Jeśli dyktando dotyczy danej zasady ortograficznej, błąd na tę zasadę staje się błędem pierwszorzędym za 4 punkty karne.

PUNKTY KARNE

0 = celujący

1 – 3 = bardzo dobry

4 – 7 = dobry

8 – 12 = dostateczny

13 – 17 = dopuszczający

18 – ... = niedostateczny

KRYTERIA OCENY DYKTAND UCZNIÓW Z DYSLEKSJĄ

4 punkty karne :

- niepoprawny zapis wyrazów z : **u, ó, rz, ź, ch, h,**
- niewłaściwe użycie wielkiej litery,

2 punkty karne :

- błędy w zapisie **zmiękczeń,**

1 punkt karny:

- niewłaściwa pisownia **wyrażeń przyimkowych,**
- błędy w pisowni **nie** z różnymi częściami mowy,
- błędy w pisowni **i, j,**

Uczeń nie otrzymuje karnych punktów za błędy typu:

- **pomyłka lub brak litery** w wyrazie,
- zapis **dużych i małych liter** w środku wyrazu,
- błędy w zapisie połączeń: **-en, -em, -on, -om,**
- **zastąpienie głosek** innymi o podobnych cechach fonetycznych (np. b, p),
- **brak znaków diakrytycznych** (ogonka, kreski nad literą, kropki nad „i”),
- niewłaściwe **przeniesienie wyrazu,**
- błędny zapis rzadziej używanych liter (**h - H, f - F, l - L**) i wyrazów.
- błędy w zapisie **ą, ę** w formach czasowników.

**Jeśli dyktando dotyczy danej zasady ortograficznej,
błąd na tę zasadę staje się błędem pierwszorzędny za 4 punkty karne.**

PUNKTY KARNE

0 = celujący

1 – 6 = bardzo dobry

7 – 12 = dobry

13 – 18 = dostateczny

19 – 25 = dopuszczający

26 – ... = niedostateczny

KRYTERIA OCENY RECYTACJI

KRYTERIUM OCENY RECYTACJI	PUNKTY
Płynność mówienia.	0– 1 p
<p>Całkowita zgodność z tekstem:</p> <p>0 pomyłek – 2 punkty;</p> <p>1 do 3 pomyłek (w tym podpowiedzi n-la) – 1 punkt;</p> <p>więcej niż 3 pomyłki – 0 punktów.</p> <p>Liczne błędy i podpowiedzi wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria – uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.</p>	0– 2 p.
<p>Właściwe tempo mówienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowane do sytuacji ukazanej w wierszu; • przestrzeganie znaków interpunkcyjnych ; • branie pod uwagę przerzutni. 	0–1 p
<p>Staranna dykcja – wyraźne wymawianie słów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczeń jest słyszany i rozumiany; • uczeń starannie wypowiada zbitki spółgłosek i zakończenia słów. 	0–1 p
<p>Właściwa intonacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji ukazanej w wierszu; • uczeń tonem głosu wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza itp. 	0–1 p